

EY: 76% dintre companii cunosc facilitatile fiscale, dar un sfert nu le acceseaza

Peste trei sferturi dintre companiile din România declara ca stiu de existenta facilitatilor fiscale, însa un sfert dintre acestea nu le utilizeaza, releva un studiu EY România, care evidentiaza un decalaj între nivelul de informare si aplicarea efectiva a acestor instrumente fiscale.

Studiul EY România "Finantare si fiscalitate: Cum transformam cadrul legal în avantaj competitiv privind facilitatile fiscale", derulat în luna aprilie 2026, ofera o imagine relevanta asupra modului în care companiile din România percep fiscalitatea, oportunitatile legislative si barierele reale în accesarea acestora.

Din analiza raspunsurilor reiese intentia de utilizare a acestora, dar, pe fondul contextului economic actual, marcat de multiple presiuni financiare si legislative, se observa si o tendinta de abordare prudenta a zonei de beneficii fiscale.

Conform unui comunicat al companiei, noua din zece companii considera ca nivelul costurilor fiscale este mediu sau ridicat (mediu - 50%, mare - 43%), iar numai 7% considera ca acesta este scazut. Aceasta perceptie nu reflecta doar nivelul taxelor, ci si volatilitatea cadrului normativ, frecventa modificarilor legislative si costul conformarii. Fiscalitatea este resimtita ca o presiune constanta asupra profitabilitatii si un factor care influenteaza direct deciziile de investitii.

Aceasta presiune se reflecta imediat în zona de lichiditate. Pentru marea majoritate a companiilor, plata obligatiilor fiscale nu este un exercitiu de rutina, ci unul care presupune prioritizare financiara. Peste 90% dintre respondenti afirma ca plata taxelor fie este dificila, fie necesita amânarea sau reconfigurarea altor initiative. În practica, taxele concureaza direct cu investitiile în tehnologie, extindere sau capital uman, iar facilitatile fiscale sunt percepute mai degraba ca un mecanism de echilibrare a cash-flow-ului decât ca un beneficiu optional.

În acest context, nivelul de cunoastere a facilitatilor fiscale este relativ ridicat. Peste trei sferturi (76%) dintre companii declara ca stiu de existenta acestor instrumente. Cu toate acestea, cunoasterea nu se traduce automat în actiune. Un sfert dintre companii ramân complet în afara acestui cadru, iar multe dintre cele informate ezita sa faca pasul catre aplicarea efectiva. Studiul indica astfel un decalaj clar între informarea generala si capacitatea de a aplica prevederile legale.

Atunci când facilitatile sunt accesate, companiile aleg aproape exclusiv instrumente cu impact imediat si reguli relativ clare. Reducerile de impozit pe profit legate de capitalurile proprii (38%), scutirea impozitului pe profitul reinvestit (38%) sau aplicarea taxarii inverse pentru TVA la import (36% dintre respondenti) sunt primele trei facilitati preferate, tocmai pentru ca ofera beneficii rapide si reduc presiunea asupra lichiditatii. Ajustarile de TVA pentru creante neîncasate urmeaza acelasi tipar, aproape o treime (28%) dintre respondenti au bifat aceasta facilitate. Optiunile de mai sus indica o abordare prudenta, orientata spre rezultate concrete si evitarea zonelor gri din legislatie.

Principala bariera în calea extinderii utilizarii facilitatilor fiscale nu este lipsa interesului, ci complexitatea normativa. Aproape jumatate dintre companiile care au încercat sa aplice au întâmpinat dificultati generate de prevederi legislative neclare (43%), neîncadrarea în conditiile legale (13%) si alte dificultati (birocratie R&D - 7%). Problema principala ramâne însa aceea ca peste o treime dintre respondenti (37%) nu au aplicat pentru niciun fel de facilitati fiscale.

Zona de cercetare-dezvoltare (R&D), de exemplu, este perceputa ca având un potential ridicat, dar o aplicabilitate dificila din cauza cerintelor administrative, a proceselor de certificare si a duratei îndelungate de implementare.

Ceea ce ar putea fi tradus în ideea ca, fara claritate si ghidaj, oricât de promitatoare ar fi, aceste facilitati ramân subutilizate.

Un alt factor care influenteaza decizia de aplicare este perceptia riscului de inspectie fiscala. Desi doar un sfert dintre companii (25%) au fost supuse unui control ANAF în legatura cu facilitatile fiscale accesate, teama de verificari ramâne prezenta. Studiul sugereaza însa ca acest risc este adesea supraestimat. Experienta relativ limitata a inspectiilor în acest domeniu indica faptul ca aplicarea corect documentata si fundamentata reduce semnificativ expunerea, iar teama contribuabililor de inspectiile fiscale nu ar trebui sa fie un argument decisiv pentru inactiune.

De asemenea, datele arata o atitudine indecisa, nu refractara, a contribuabililor. Majoritatea companiilor nu exclud accesarea facilitatilor fiscale, dar nici nu au luat înca o decizie ferma (62%), iar doar o minoritate declara explicit ca nu intentioneaza sa le utilizeze (15%). Aceasta zona de asteptare reflecta totusi o maturizare decizionala: companiile nu mai cauta solutii rapide, ci certitudine, predictibilitate si o înțelegere clara a raportului dintre beneficiu si risc. Totodata, un sfert dintre respondenti (24%) au spus ca vor accesa facilitatile oferite de legislatie.

Obiectivele urmarite prin facilitatile fiscale confirma aceasta abordare pragmatica. Reducerea impactului asupra cash-flow-ului este prioritatea dominanta (75%), urmata de îmbunatatirea indicatorilor financiari (64%) si de utilizarea facilitatilor ca instrument de retentie si motivare a angajatilor (61%). Beneficiile fiscale sunt astfel integrate în managementul financiar si de resurse umane, nefiind tratate ca simple economii punctuale.

Pe de alta parte, studiul evidentiaza si un potential neexploatat în zona fondurilor nerambursabile. Majoritatea companiilor nu au accesat astfel de finantari (64%), iar dintre cele care au reusit, predominante au fost accesari de fonduri europene (67%), restul fiind din fonduri nationale. Barierele sunt similare cu cele întâlnite în cazul facilitatilor fiscale complexe: proceduri greoaie, cerinte administrative ridicate si lipsa resurselor dedicate.

Studiul a fost derulat în luna aprilie 2026, pe o baza relevanta de respondenti, reprezentând companii active pe piata din România, cu dimensiuni si profile diverse. Ca dimensiuni, 43% dintre respondenti au fost companii cu 1-100 angajati, 25% între 251 si 1.000 de angajati, iar 18% companii mari, cu peste 1.000 de angajati. Sectorial, au raspuns companii din IT, software si internet (27%), urmate de servicii financiare (10%), servicii profesionale - consultanta, cercetare, comunicare (8%) si industrii reglementate - auto, chimica si energie (circa 6% fiecare), peste trei sferturi dintre respondenti (78%) fiind contribuabili mijlocii si mari.

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 406.209 angajati în peste 700 de birouri în 150 de tari. Prezenta în România înca din anul 1992, EY furnizeaza, prin intermediul celor peste 1.000 de angajati din România si Republica Moldova, servicii integrate de audit, asistenta fiscala, juridica, strategie si tranzactii si consultanta catre companii multinationale si locale.